

DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ion Brașoveanu, contrasemnat de avocatul Aurelia Mîrzîncu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Boboc împotriva lui Ion Brașoveanu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel înaintată de Ion Brașoveanu, ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 17 iulie 2020, prin intermediul poștei (f.d.16-17), Mariana Boboc, reprezentată de avocatul Anatolie Casap, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Brașoveanu, solicitând încasarea sumei de 7000,00 de lei cu titlu de datorie conform recipisei din 19 martie 2020, a sumei de 253,63 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și cheltuielile de judecată constituite din suma de 1000,00 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 218,00 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 28 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Boboc și s-a încasat de la Ion Brașoveanu în beneficiul Mariane Boboc datoria rezultată din recipisa din 19 martie 2020 în mărime de 7000 de lei, dobânda de întârziere pentru perioada 22 martie 2020-15 iulie 2020 în mărime de 253,63 de lei, precum și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 217,09 lei și cheltuieli cu titlu de asistență juridică în mărime de 1000 de lei.

La 25 ianuarie 2021, Ion Brașoveanu, a depus cerere de apel nemotivată, contrasemnată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea integrală a cererii de apel, casarea hotărârii cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată, scutirea de la plata taxei de stat, formulând și o cerere separată cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel înaintată de Ion Brașoveanu împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 07 aprilie 2021, Ion Brașoveanu, a declarat recurs, contrasemnat de avocatul Aurelia Mîrzîncu, împotriva încheierii din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel eronat a concluzionat că apelul a fost declarat în afara termenului legal. Or, cauza a fost examinată în lipsa părților, în procedura cererilor cu valoare redusă. Hotărârea emisă la 10 decembrie 2020 i-a fost expediată în copie la 22 decembrie 2020, conform scrisorii de însoțire și a fost recepționată la 30 decembrie 2020 prin scrisoare simplă. Astfel, depunând cererea de apel la 25 ianuarie 2021, a respectat termenul legal.

Totodată, a menționat că instanța de apel a ignorat aceste împrejurări și a emis o încheiere ilegală.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimă la 04 mai 2021, prin scrisoare de însoțire (f.d.54) și a fost recepționată la 07 mai 2021, conform avizului de recepție (f.d.56).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 24 martie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 07 aprilie 2021, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Ion Brașoveanu, contrasemnat de avocatul Aurelia Mîrzîncu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Boboc împotriva lui Ion Brașoveanu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 10 decembrie 2020 (f.d.23).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel înaintate de către Ion Brașoveanu împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Ion Brașoveanu, contrasemnată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, la data de 25 ianuarie 2021 (f.d.29).

Prin încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel înaintată de Ion Brașoveanu împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru (f.d.43-45).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La caz, Colegiul reiterează că, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 10 decembrie 2020 (f.d.23), însă cererea de apel a fost depusă de către Ion Brașoveanu, contrasemnată de avocatul Aurelia Mîrzîncu, la data de 25 ianuarie 2021 (f.d.29).

Concomitent, Colegiul notează că, deși, pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești din 10 decembrie 2020 s-a realizat în lipsa participanților la proces, având în vedere examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă, însă, inclusiv lui Ion Brașoveanu i-a fost expediată în data de 22 decembrie 2020, copia dispozitivului hotărârii pronunțate.

Cu referire la argumentul recurentului precum că, cauza civilă s-a examinat în lipsa părților, iar copia hotărârii primei instanței i-a fost expediată la 22 decembrie 2020 și a recepționat-o doar la 30 decembrie 2020 și drept urmare la 25 ianuarie 2021 a depus cerere de apel, Colegiul menționează că, într-adevăr materialele cauzei atestă expedierea copiei hotărârii primei instanțe din 10 decembrie 2020 prin scrisoare de însoțire datată cu 22 decembrie 2020 (f.d.24), însă, la caz, această

împrejurare nu justifică omiterea termenului de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe.

Colegiul reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, postulat inserat în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Astfel, în situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 10 decembrie 2020, în temeiul art. 111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 11 decembrie 2020.

Referitor la alegația recurentului precum că, instanța de apel nu a luat în considerare că examinarea cauzei civile s-a realizat în lipsa părților în procedura cererilor ca valoare redusă, Colegiul notează că, deși, examinarea cauzei s-a realizat în lipsa părților, având în vedere examinarea acestuia în procedura cererilor cu valoare redusă, părților le-a fost comunicată copia încheierii din 28 iulie 2020 privind acceptarea spre examinare în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă (f.d.18-19), iar pârâtului inclusiv cererea de chemare în judecată cu anexele, cu scrisoare recomandată, fiind înștiințați despre examinarea cererii date în procedura cererilor cu valoare redusă (f.d.20). Or, pârâtul a recepționat corespondența conform avizului de recepție nr. DS8000051086AS, la data de 30 septembrie 2020, contra semnătură (f.d.22).

Concomitent pârâtului i-a fost acordat un termen de 30 de zile de la comunicarea încheierii pentru depunerea referinței, precum și s-a menționat că prezentul litigiu va fi soluționat în termen de 6 luni de la depunerea cererii (f.d.18-19).

În context, având în vedere că pârâtul a cunoscut despre existența litigiului aflat pe rolul instanței de judecată, precum și despre procedura de examinare a acestuia, instanța de apel justificat a reținut că termenul de contestare cu apel a hotărârii primei instanțe a început a curge la 11 decembrie 2020 și a expirat la 11 ianuarie 2021.

Subsidiar, Colegiul notează că, pârâtul/recurentul avea posibilitatea de a urmări soarta dosarului și prin intermediul portalului național al instanțelor de judecată, având în vedere că cunoștea despre faptul că, cauza urma a fi examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, în lipsa părților. Din datele publicate pe pagina oficială a Judecătoriei Chișinău, este evident că dispozitivul hotărârii judecătorești din 10 decembrie 2020, pe marginea litigiului dat, a fost publicat la 14 decembrie 2020.

În această ordine de idei, Colegiul nu neagă obligația instanței de a comunica dispozitivul hotărârii în virtutea art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, conform căruia participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, însă această obligație a instanței nu exclude obligația părților de a urmări desfășurarea procesului care îi vizează, pornind de la calitatea procesuală deținută.

Or, pârâtul are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de

legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, recepționarea dispozitivului hotărârii primei instanțe la 30 decembrie 2020 de către pârât, nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelantul/recurentul a cunoscut de existența litigiului, precum și despre procedura în care acesta urma a fi examinat, precum și a avut termen pentru a depune cerere de apel în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării.

Colegiul punctează că, însuși recurentul, în recursul declarat a menționat că, a recepționat copia hotărârii primei instanțe la 30 decembrie 2020. De altfel, legiuitorul acordă posibilitatea apelanților de a înregistra inițial o cerere de apel, ceea ce la caz a și efectuat pârâtul/apelantul, prin depunerea cererii de apel nemotivate, care după data întocmirii hotărârii integrale, în virtutea art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, poate fi suplimentată. Doar că apelantul/recurent, odată cu depunerea cererii de apel nemotivate, nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului.

Alegația recurentului precum că, nu a cunoscut despre pronunțarea hotărârii de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la data de 10 decembrie 2020, nu justifică omisiunea sa de a se conforma prevederilor legale, or, lucrările dosarului denotă că recurentul a cunoscut de litigiul aflat pe rolul instanței de judecată, precum și despre procedura în care litigiul urma a fi examinat.

Totodată, în recursul declarat, recurentul face referire la faptul că instanța de apel nu a luat în considerare că a recepționat hotărârea primei instanțe la 30 decembrie 2020 și a depus cererea de apel nemotivată la 25 ianuarie 2021, care, în opinia sa, a dus la conformarea prevederilor legale, în situația în care cauza s-a examinat în lipsa părților.

La acest aspect, Colegiul notează că, nu au fost determinate anumite circumstanțe ce ar justifica calcularea termenului de depunere a cererii de apel de la data primirii hotărârii și nu de la pronunțarea dispozitivului acesteia, în condițiile în care recurentul chiar dacă nu a fost prezent la pronunțarea hotărârii, a cunoscut despre însuși existența acestui litigiu. Mai mult, însuși copia hotărârii a primit-o la 30 decembrie 2020, argument invocat de recurent.

În altă ordine de idei, art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Colegiul reiterează că, apelantul/recurentul la depunerea cererii de apel nemotivate împotriva hotărârii din 10 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

În continuare, Colegiul relevă că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or,

solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Drept urmare, instanța de apel corect a reținut că apelantul nu a solicitat și repunerea în termenul pentru declarare apelului în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă.

Astfel, în corespundere cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, care, la caz, a fost pronunțat la 10 decembrie 2020, ceea ce denotă că instanța de apel întemeiat a conchis că apelul a fost declarat în afara termenului legal.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul al un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Adițional, Colegiul învederează că, nu poate fi pretinsă nerespectarea de către instanța de apel a prevederilor legale, în situația în care apelantul/recurentul a ignorat atât obligațiile, cât și drepturile sale procedurale.

Mai mult, apelantul/recurentul nu a fost lipsit de posibilitatea de a beneficia de pârghiile legale întru realizarea dreptului la o cale de atac eficientă, în situația în care însuși apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ion Brașoveanu, contrasemnat de avocatul Aurelia Mîrzîncu.

Se menține încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Boboc împotriva lui Ion Brașoveanu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat